Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Aya 94 – 100: Kilicho Kwa Mungu Ni Bora

Katika Aya ya 91, ya sura hii, Mwenyezi Mungu amesema: “Wala msivunje viapo baada ya kuvithibitisha,” katika Aya 92 akasema:” Wala msiwe kama mwanamke ambaye ameufumua uzi wake baada ya kuusokota na kuwa mgumu Mnavifanya viapo vyenu kuwa ni njia ya kudanganyana baina yenu kwa kuwa kundi moja lina nguvu zaidi kuliko jengine?” na katika Aya hii tunayoifasiri anasema:

Wala msivifanye viapo vyenu ni njia ya kudanganyana baina yenu. Je, nini lengo la kukaririka huku?

Razi, akiwanukuu wafasiri, anasema kuwa Mwenyezi Mungu (s.w.t.) kwanza amewakataza watu wote kutovunja viapo na ahadi, kisha akawahusu watu maalum ambao ni wale waliombai Muhammad (s.a.w.) kwa Uislamu.

Ufafanuzi huu uko mbali na ufahamisho wa Aya. Kwa sababu kukataza kuvunja ahadi na kiapo kumekuja kiujumla bila ya kufungwa na baia au jambo jenginelo.

Jawabu bora ni kuwa kukaririka kukataza hapa kumekuja kwa sababu zake ambazo zinatajwa, akasema Mwenyezi Mungu baada ya katazo la kwan- za:” Ilhali mmekwishamfanya Mwenyezi Mungu ndiye mdhamini wenu.´ Hapo anawakumbusha kuwa wao wamekwishamfanya Mwenyezi Mungu ni mdhamini, kwa hiyo ni lazima watekeleze; vinginevyo watakuwa wamemfanyia hiyana Mwenyezi Mungu hasa.

Baada ya kutaja katazo la pili akasema: “Hakika Mwenyezi Mungu anawajaribu kwayo.” Hii ni kuwakumbusha walioapa kwamba Mwenyezi Mungu anawapa mtihani ili wastahiki kile watakacholipwa.

Baada ya katazo la tatu akasema: **Usije mguu ukateleza baada ya kuimarika kwake**. Hili ni kemeo na kiaga kwa yule mwenye kuiacha haki akafuata batili na uwongofu kwa upotevu.

Na mkaonja maovu kwa sababu ya kuzuilia kwenu njia ya Mwenyezi Mungu na mkapata adhabu kubwa.

Kila mwenye kuizuilia njia ya Mwenyezi Mungu na haki ni wajibu kumzuia kwa mawaidha na mwongozo. Akitubia na kurejea nyuma, ndio sawa. Vinginevyo itakuwa ni wajibu kumpiga jihadi na inafaa kumchukua mateka au kumuua. Hii ni katika dunia. Ama huko Akhera atakuwa na adhabu kuu.

Wala msinunue ahadi ya Mwenyezi Mungu kwa thamani ndogo.

Ahadi ya Mwenyezi Mungu ni kulazimiana na haki na kuitumia; ikiwa ni pamoja na kutekeleza ahadi na kiapo. Makusudio ya thamani ndogo ni manufaa ya kidunia hata kama yatakuwa mengi. Maana ni kuwa manufaa yenu ya kibinafsi yasiathiri haki mkaiuza kwa mali na cheo au kwa starehe yoyote katika dunia hii. Kwani hakika dunia na vilivyomo si chochote kulinganisha na yale ambayo Mwenyezi Mungu amewaandalia watiifu na wahisani.

Hakika kilicho kwa Mwenyezi Mungu ndio bora kwenu kuliko manufaa ya dunia, kwa vyovyote yakavyofikia na yatakavyokuwa, **ikiwa mnajua.**

Tofauti ni kubwa baina ya manufaa ya Akhera na ya kidunia; kisha Mwenyezi Mungu akabainisha wajihi wa tofauti hiyo kwa kusema:

Mlivyo navyo vitakwisha na vilivyoko kwa Mwenyezi Mungu ndivyo vitakavyobaki.

Hakuna mwenye shaka kwamba vinavyodumu ni bora kuliko vinavyokwisha. Zaidi ya hayo ni kuwa manufaa ya dunia yanaambatana na tabu na shida. Yakiwa matamu upande fulani yanakuwa machungu kwa upande mwengine. Lakini manufaa ya Akhera ni safi kabisa hayambatani na chochote.

Na kwa hakika tutawalipa waliosubiri ujira wao kwa mazuri zaidi waliyokuwa wakiyafanya.

Ilivyo ni kuwa mwito wa haki na uimara wake unaleta maudhi kutoka kwa wapinzani. Kwa hiyo mwenye kuvumilia misukosuko atakayoipata katika njia ya haki na akawa imara katika jihadi na maadui wa haki mpaka mwisho, basi Mwenyezi Mungu atamlipa malipo ya wavumilivu walio na juhudi.

Unaweza kuuliza kauli yake hii Mwenyezi Mungu inaashiria kwamba Mwenyezi Mungu atawalipa kwa yale mazuri zaidi waliyokuwa wakiyafanya, ama yale mazuri ya kawaida hayatalipwa kitu. Je, maana haya ndiyo yaliyokusudiwa na Aya?

Jibu: Hakika matendo ya mtu yanagawanyika kwenye utiifu, wajibu na sunna. Vile vile kwenye maasi na halali. Hakuna mwenye shaka kwamba yaliyo mazuri zaidi ni utiifu na yaliyo mabaya zaidi ni uasi.

Mwenyezi Mungu (s.w.t.) atawalipa thawabu wale wenye kuwa na subira kutokana na yote ya utiifu waliyoyafanya, ikiwemo subira na uvumilivu katika kumtii Mwenyezi Mungu ambako ndiko bora na kutukufu zaidi. Ama mwenye kutenda yaliyo halali hastahiki adhabu wala thawabu.

Kwa hiyo makusudio ya mazuri zaidi waliyoyafanya ni yale ya utiifu waliyoyafanya kwa namna zake zote na sio makusudio kuwa ni subira tu.

Mwenyezi Mungu (s.w.t.) ameweka wazi kwambaYeye atawalipa waliosubiri kutoka na mema yao, na akanyamazia maovu yao. Katika unyamazo huu kuna ahadi au mfano wa ahadi kwamba Yeye Mwenyezi Mungu (s.w.t.) atawasamehe kwa rehema yake na fadhila zake.

Mwenye kutenda mema, mwanamume au mwanamke, naye akawa ni muumini, tutamhuisha maisha mema; na tutawapa ujira wao kwa mazuri zaidi waliyokuwa wakiyafanya.

Katika Aya hii kuna njia zifuatazo:–

Aya imefahamisha kwamba kila mmoja kati ya mwanamume na mwanamke anapimwa kwa vitendo vyake mbele ya Mwenyezi Mungu; na kwamba hakuna mbora zaidi kati yao isipokuwa kwa takua. Ikiwa mwan– mke atakuwa mcha Mungu zaidi ya mwanamume basi atakuwa ni bora na mtukufu zaidi mbele ya Mwenyezi Mungu kuliko mwanamume na ikiwa mwanamume atakuwa anamcha Mungu zaidi ya mwanamke basi atakuwa ni bora na mtukufu zaidi mbele ya Mwenyezi Mungu kuliko mwanamke.

Tumelizungumzia hilo kwa ufafanuzi katika Juz. 2 (2:228) kifungu cha 'Mwanamume na mwanamke katika sharia ya Kiislamu.'

Aya imefahamisha vilevile kuwa imani na matendo mema ndio sababu ya malipo na thawabu za akhera. Ama moja pekee haitoshelezi. Lakini tukichanganya Aya hii na ile isemayo: "Atakayefanya wema uzani wa chembe atauona" (99:7), inakuwa kwamba Mwenyezi Mungu (s.w.t.) anambadilishia kafiri mwenye kufanya wema kwa siha, mali, jaha au kurefuka umri katika maisha ya dunia, au kupunguziwa adhabu huko akhera. Yametangulia maelezo haya katika Juz. 7 (3:178) kwa anuani ya 'Kafiri na amali ya kheri'.

Wametofautiana katika uhai mwema uliotajwa katika Aya hii, kuwa je, utapatikana duniani au Akhera? Ni jambo la kushangaza kwa wafasiri kutofautiana katika hilo, na wao wenyewe wanashuhudia kwa hisia na macho kwamba dunia ni pepo ya makafiri na jela ya muumini! Pia wanasoma na kuifafanua Aya isemayo:

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ {33}

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ {34}

وَزُخْرُفًا ۚ وَإِنْ كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ {35}

"Na lau isingekuwa watu watakuwa umma mmoja, bila shaka tungelifanya nyumba za wanaomkufuru Mwingi wa rehema zina dari ya fedha na ngazi wanazopandia na milango ya

nyumba zao na vitanda wanavyoviegemea na mapambo, lakini yote si chochote ila ni starehe ya maisha ya dunia. Na Akhera iliyoko kwa Mola wako ni ya wenye takua" **(*43:33 – 35*).**

Kwa hiyo basi tunaipa nguvu kauli ya kuwa makusudio ya Aya ni maisha mema Peponi na kwamba kaulia yake Mwenyezi Mungu: 'tutawapa ujira wao...' inaungana kitafisiri na kuli hii:"tutamhuisha maisha mema" Ni mfano wa kauli yake Mwenyezi Mungu, katika Aya ya 105 ya sura hii: ". Hakika wanaozua uwongo ni wale tu wasioziamini Aya za Mwenyezi Mungu, na hao ndio waongo " (16:105).

Unaposoma Qur'an muombe Mwenyezi Mungu akulinde na shetani mwenye kufukuzwa.

Maneno anaambiwa Muhammad (s.a.w.) na hukumu inawaenea wote. Maana ni kuwa mwenye kutaka kusoma Qur'an aseme kabla ya kusoma *"Audhu billahi minashhaytwnir–rajim"* (Najilinda kwa Mwenyezi Mungu na shetani mwenye kufukuzwa).

Katika tafsir ya Razi kuna maelezo kwamba Malik na Daud Dhahiri wanasema kuwa kusoma *Audhu* ni baada ya kusoma Qur'an sio kabla yake. Wamesema hivyo kwa kuganda kwenye dhahiri ya tamko. Vyovyote iwavyo, kusoma *Audhu* ni sunna wala sio wajib kwa maafikiano ya wote.
Hakika yeye hana madaraka juu ya walioamnini na wakamtegemea Mola wao mlezi. Hakika madaraka yake yako juu ya wale tu wanaomtawalisha na wale ambao kwaye wanashirikisha.

Neno 'yeye' linamrudia shetani na neno 'kwaye' inawezekana kuwa linamrudia Mwenyezi Mungu, kwa maana ya kuwa wanamshrikisha Mungu au likamarudia shetani kwa maana ya kuwa wanamshirikisha Mungu kwa sababu ya kumtii shetani.

Maana ni kuwa shetani hana njia yoyote ya kumfanya binadamu afanye haramu isipokuwa kwa wasiwasi na hadaa, na hawamuitikii kwa hilo isipokuwa wenye nyoyo na imani dhaifu. Umetangulia mfano wa Aya hii katika Juz. 13 (14:22) na Juz. 14 (15: 39 – 42).

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ ۙ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ {101}

Na tunapoibadilisha Aya mahali pa Aya nyingine, na Mwenyezi Mungu anajua anayoteremsha, wao husema: "Hakika wewe ni mzushi." Bali wengi wao hawajui.

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ {102}

Sema, ameiteremsha Roho takatifu kutoka kwa Mola wako, ili awathibitishe wale walioamini na kuwa ni uwongofu na bishara kwa Waislamu.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ ۗ لِسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ {103}

Na hakika tunajua kwamba wao wanasema yuko mtu anayemfundisha. Lugha ya huyo wanayemuelekezea sio fasaha na hii ni lugha ya kiarabu bayana.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ {104}

Hakika wale ambao hawaziamini Aya za Mwenyezi Mungu, Mwenyezi Mungu hawaongoi, nao watapata adhabu chungu.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ {105}

Hakika wanaozua uwongo ni wale tu wasioziamini Aya za Mwenyezi Mungu, na hao ndio waongo.

Source URL: https://www.al-islam.org/node/26986